

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yiliga iqtidorli
o'quvchilar uchun

“YOG‘OCH O‘YMAKORLIGI USTASI”

TO‘GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							

17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

Maktabdan kasb va tilni bilib chiqqan bola jamiyatimizning katta yutug‘i, bilmagani muammo.

Shavkat Mirziyoyev.

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yiliga iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan

“Yog‘och o‘ymakorligi ustasi” nomli to‘garagining

ISH REJASI

No	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Yog‘och o‘ymakorligi san‘atining rivojlanishi	1		
2.	Yog‘och o‘ymakor ustalar	1		
3.	Naqsh o‘yilishi kerak bo‘lgan buyumni yaxlit holda dastgoxga o‘rnatish	1		
4.	Yog‘och o‘ymakorligi san‘ati va tarixi	1		
5.	Yog‘och xomashyolarni o‘ymakorlik ishlariga tayyorlash jarayoni	1		
6.	Yog‘och o‘ymakorligida «Bag‘dodi» usuli	1		
7.	Yog‘ochga o‘yib gul solish	1		
8.	«Barg» o‘simliksimon naqsh uslubi	1		
9.	«Shukufra» o‘simliksimon naqsh uslubi	1		
10.	«Band» novda naqshlardagi o‘simlik va daraxt novdasi uslubi	1		
11.	O‘simliksimon naqsh uslublarini chizish tartibi	1		
12.	Naqshlarning o‘ziga xos nomlari va ma‘nosi	1		
13.	Yog‘och o‘ymakorligida ishlatiladigan asboblari	1		
14.	Yog‘och o‘ymakorligida ishlatiladigan asboblarni charxlash usullari	1		
15.	Yog‘och o‘ymakorligiga asos solgan ustalar ijodi	1		
16.	Yog‘och o‘ymakorligida ishlatiladigan yog‘och turlari	1		
17.	Pardoz turlari va o‘yilgan naqshlarni pardozlash	1		
18.	Qalam tayyorlash	1		
19.	Yog‘och o‘ymakorlik maktablari	1		
20.	Xiva yog‘och o‘ymakorligi maktabi	1		
21.	Yog‘ochning hususiyatlari	1		
22.	Yog‘och o‘ymakorligida ishlatiladigan o‘lchov asboblari	1		
23.	Yog‘och o‘ymakorligi usullari	1		
24.	Yog‘och o‘ymakorligi	1		
25.	Yog‘och o‘ymakorligida ishlatiladigan yelimlar	1		
26.	Zanjira naqsh kompozitsiyasi tuzish va o‘yish	1		
27.	O‘ymakorlikka oid naqsh elementlari	1		
28.	Oddiy pargori naqsh namunalarini chizish	1		
29.	Oddiy islami naqsh namunalarini chizish	1		
30.	Oddiy islamiy naqsh namunalarini o‘yish	1		
31.	Zamonaviy inshootlar va ulardagi yo‘och o‘ymakorligi	1		
32.	Yasash, unga naqsh kompozitsiyasi tuzish, o‘yish va pardozlash	1		
33.	Murakkab birikmalar	1		
34.	Buyumni loklash texnologiyasi	1		

Sana: ___” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Yog‘och o‘ymakorligi san’atining rivojlanishi

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, me’morchilik san’ati va u bilan chambarchas bog‘liq xalq amaliy san’ati, xususan naqqoshlik, o‘ymakorlik, ganchkorlik, kandakorlik kabi sohalaridagi ijod namunalarini o‘rgatish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, naqqoshlik, o‘ymakorlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka o‘rttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, kim epchil-u, kim chaqqon”, ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: Naqsh chizish uchun oq qog‘oz, yumshoq qora qalam, chizg‘ich va o‘chirg‘ich, guash, akvarel, moy bo‘yoqlar, suv idish va ranglarni qorish uchun idishchalar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Tayanch so‘z va iboralar: Yog‘ochga naqsh o‘yish, gul solish, me’morchilik, ganch, badiiy, oltinsimon va kumushsimon, zaminsiz, buklama shirmalarda, bargli va nina barglilar, smola modda, iskana, chekich iskana, kazein elimi, chigit moyi qadimiy zamonlardan beri otabobolarimiz insoniyat vujudga keltirgan kashfiyot, ilm-fan cho‘qqilarini egallab, o‘z hunarlarini avlodan-avlodga o‘tkazib kelmoqdalar. Yog‘ochga naqsh o‘yish va gul solish san’ati hamisha ardoqlanib kelingan. Xozirgi paytda yog‘och o‘ymakorligi me’morchilik bilan bir qatorda ro‘zg‘or buyumlariga bezak berishda keng qo‘llanilmoqda.

Maxalliy an‘analarni avaylab, ardoqlab ularni yangi mazmun bilan boyitayotgan xalq ustalari asrlar davomida sayqal topgan qadimiy san’atning etuk namunalarini yaratmoqdalar. Xozirgi kunda arxitektura bilan bog‘liq bo‘lgan ganch va yog‘och o‘ymakorligi tobora taraqqiy etib bormoqda.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlash.

Mavzu: Yog‘och o‘ymakor ustalar

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy maqsad: to‘garak a‘zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, me‘morchilik san‘ati va u bilan chambarchas bog‘liq xalq amaliy san‘ati, xususan naqqoshlik, o‘ymakorlik, ganchkorlik, kandakorlik kabi sohalaridagi ijod namunalarini o‘rgatish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, naqqoshlik, o‘ymakorlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, kim epchil-u, kim chaqqon”, ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: Naqsh chizish uchun oq qog‘oz, yumshoq qora qalam, chizg‘ich va o‘chirg‘ich, guash, akvarel, moy bo‘yoqlar, suv idish va ranglarni qorish uchun idishchalar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Yog‘och o‘ymakor ustalar yog‘ochni o‘yishdan oldin uning o‘ziga xos xususiyatlarini sinchiklab o‘rganganlar. Keyingina yog‘ochga o‘yib naqsh ishlangan. Hamma yog‘ochlar ular olinadigan yog‘och turiga qarab ikki guruhga: bargli va nina barglilarga, bo‘linadi. Nina bargli daraxtlardan olingan yog‘ochlar kurinishda, duradgorlikda va yog‘och o‘ymakorligida asosiy material hisoblanadi, chunki ularning o‘ziga xos afzalliklari bor. CHunonchi tarkibida smola moddalari bo‘lganligi uchun u tez chirib ketmaydi, bargli daraxtlarga qaraganda ko‘pligi va engilligi, unga ishlov berish osonligi, tanasi to‘g‘ri, silliq bo‘lgani uchun undan silliq xoda tayyorlash mumkin. Yog‘och materiallari tabiiy guli, rangi, tovlanishi va xidiga qarab aniqlanadi. O‘zbekistonlik yog‘och o‘ymakor ustalar o‘z ishlari uchun eng yaxshi yong‘oq (grecheskiy orex), kayrag‘och, chinor (platan), tut, archa (mojjevelnik), nok (grusha), zarang (klyon), zirk (olxa), shumtol (yasen), mirzaterak (topol), baqaterak, tog‘teragi (osina), terak, o‘rik (uryuk) kabi daraxtlardan va hozirda boshqa joylardan keltirilgan shamshod, eman, oq qarag‘ay (pixta), tilogoch (listvennitsa), arg‘uvon (lipa), oq qayin (beryoza), qora qayin (buk), qarag‘ay (sosna) daraxtlari yog‘ochlarini ishlatadilar. Ushbu yog‘ochlarni pardoqlash orqali naqsh o‘yishga tayyorlaydilar. Bunda pardoqlashda yog‘och sirtini yaxshilab tozalash, silliqlash, o‘yma relefga uch xil: pax (yoyma), choka (yorma), lula pardoq berish hamda bo‘yab, kumush suvi yugirtirish, loklash va jilolash kabi ishlardan iborat.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlash.

Sana: ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Naqsh o‘yilishi kerak bo‘lgan buyumni yaxlit holda dastgoxga o‘rnatish

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy maqsad: to‘garak a‘zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, me‘morchilik san‘ati va u bilan chambarchas bog‘liq xalq amaliy san‘ati, xususan naqqoshlik, o‘ymakorlik, ganchkorlik, kandakorlik kabi sohalaridagi ijod namunalarini o‘rgatish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, naqqoshlik, o‘ymakorlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, kim epchil-u, kim chaqqon”, ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: Naqsh chizish uchun oq qog‘oz, yumshoq qora qalam, chizg‘ich va o‘chirg‘ich, guash, akvarel, moy bo‘yoqlar, suv idish va ranglarni qorish uchun idishchalar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Naqsh o‘yilishi kerak bo‘lgan buyumni yaxlit holda dastgoxga o‘rnatish birmuncha qiyin. SHu sababli uni qismlarga ajratib o‘yish oson va qulaydir. O‘yiladigan buyum qismlarini maxsus burama qisqichlar bilan dastgoh ustiga qimirlamaydigan qilib o‘rnatiladi. Buyum yuziga naqsh tushirishdan oldin buyum yuzini yumshatish uchun paxta moyi surtiladi. O‘yish vaqtida esa iskana uchi sovunga tegizib olinadi, shunda iskana ravon kesadi.

Yog‘och o‘ymakorligi san‘atining ajoyib xususiyatlaridan biri shundaki, o‘ymakor usta ikki qo‘li bilan ishlaydi. Iskana qalamni chap qo‘liga ushlab, o‘ng qo‘li bilan bolg‘ani tutib, iskana dastasiga urib, naqshni kesadi. O‘zbekistonda ishlatiladigan o‘yma naqshlarning chuqurligi 2 mm dan 15 mm gacha boradi.

Toshkent, Buxoro, Qo‘qon, Samarqand o‘ymakor ustalari buyumlarning o‘yilgan zaminini chekma uslubida maxsus chekich iskana qalam bilan chakichlab chiqadilar. Xiva ustalari naqsh zaminini chakichlamasdan tekisligicha qoldiradilar. Ular o‘yib tayyorlangan buyumlarning yuziga qizdirilgan chigit yog‘i surtadilar. Bunda buyumning namga va issiq-sovuqqa chidamliligi oshadi. Ikkinchidan chigit yogi naqsh yuzini qoramtir qilib ko‘rsatadi. Toshkent, Qo‘qon va Samarqand ustalari esa tayyor buyumlarni maxsus lok bilan loklaydilar.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustaxkamlash.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat Iqtidorli o'quvchilarga 34 soatli "O'ymakorlik" to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

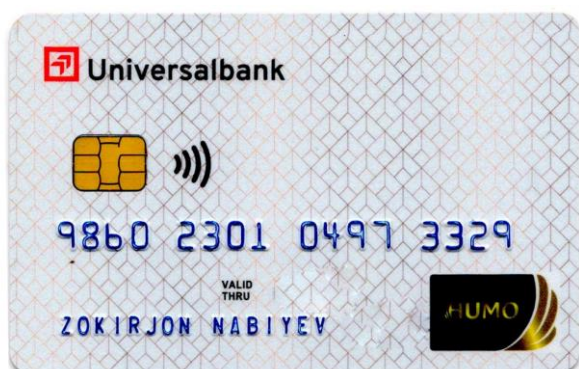
Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.